Ylioppilastutkintolautakunta
Studentexamensnämnden

1.11.2024
OPH-6016-2024

Sivistysvaliokunta

Viite: HE 159/2024 vp

Asia: Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lukiolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Sivistysvaliokunta on pyytänyt Ylioppilastutkintolautakunnalta asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi lukiolain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Ylioppilastutkintolautakunnan puolesta totean asiantuntijalausuntona kunnioittavasti seuraavaa:

1. Suomalaisen ylioppilastutkinnon tarjoaminen myös englanninkielisenä turvaa kokelaiden sivistyksellisiä oikeuksia. Lähtökohtana olisi edelleen ylioppilastutkinnon suorittaminen suomen tai ruotsin kielellä. Englanninkielinen ylioppilastutkinnon toteuttaminen lakiesityksen mukaisesti on mahdollinen ja esityksessä kuvatut tiukat kriteerit ovat linjassa hallitusohjelman kirjausten kanssa.

   Englanninkielisessä ylioppilastutkinnossa edellytettäisiin pakollisena äidinkielen ja kirjallisuuden kokeen suorittamista, jonka tutkinnon suorittaja käytännössä suorittaisi suomi toisena tai ruotsi toisena kielenä -kokeena.

   Suomi tai ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus –kokeen suorittaminen on haastavaa niille kokelaille, joiden koulutuspolku Suomessa on ollut lyhyt. Kokeen ja tutkinnon suorittaminen hyväksytysti on mahdollista. Se edellyttää kokelaalta paljon työtä kansalliskielen opiskelussa, mikä myös turvaa kokelaan jatko-opintomahdollisuuksia.

2. Esityksen tavoitteena on laajentaa opiskelijoiden mahdollisuuksia osaamisensa osoittamiseen ylioppilastutkinnossa. Ylioppilastutkintoon sisällytettäisiin taito- ja taideaineiden koe, jonka suoritustapaa kehitettäisiin nykyisten lukiodiplomien pohjalta. Taito- ja taideaineita koskeva muutos on tarpeen, mikäli niille halutaan ns. high stakes-asema. Lakiesityksessä muutos on toteutettu tarkoituksenmukaisella tavalla.

   Esitys on perustellusti rajattu koskemaan lukiokoulutuksen oppimäärään sisältyviä pakollisia taito- ja taideaineita: kuvataide, musiikki ja liikunta. Niillä on samankaltainen asema nuorten lukiokoulutuksen tuntijaossa kuin nykyisillä ylioppilastutkinnon aineilla. Valmistelu edellyttää lautakunnalta paljon työtä.

3. Ylioppilastutkinnon muuttamista koskevat esitykset aiheuttavat Ylioppilastutkintolautakunnalle kertaluonteisia ja jatkuvia lisäkustannuksia. Tutkinnon tarjoaminen englannin kielellä lisää ylioppilastutkinnon toimeenpanokuluja. Yhden lukiodiplomin kustannukset ovat jonkin verran suuremmat kuin yhden ylioppilaskokeen suorittamisen kustannukset. On tarkoituksenmukaista, että nämä kulut katetaan valtion budjetista, jotta kokelaiden tutkintomaksut eivät nouse. Esityksessä kulut on arvioitu oikeansuuntaisina.

Pääsihteeri Tiina Tähkä

Postiosoite: Ylioppilastutkintolautakunta, PL 380, 00531 HELSINKI
Käyntiosoite: Hakaniemenranta 6, 00530 HELSINKI
www.ylioppilastutkinto.fi | Puhelin (vaihde): 0295 338 200 | lautakunta@ylioppilastutkinto.fi